

O b s a h :

Lidská práva a občanské svobody	/Michael Dymáček/
Příspěvek pro "korespondenční" politické fórum Charty 77"	/Jaroslav Šabata/
Jak je to s opozicí	/Karel Čejka/
Redakci týdeníku "Moskovskije novosti"	/Karel Holomek/

Michael Dymáček

L i d s k á p r á v a a o b č a n s k é s v o b o d y

/Jejich význam a jejich sepětí s rozhodujícím děním dneška i budoucnosti/

1. Otázka lidských práv a občanských svobod je v té či oné míře živá všude na světě. A je-li její důležitost dnes již zcela nepochybná, není to jen pro její humanistický, mravní rozměr, vytvořený v tisíciletích postupného formování civilizační ~~skutěvnosti~~ zkušenosti. V akcelerovaném dění posledních desetiletí totiž vystávají, mnohem neodbytněji než kdykoliv v minulosti, do popředí i její souvislosti ryze praktické.

Do popředí se totiž dostávají stále více ty skutečnosti, které prokazují, že v této otázce nejde o chimérickou součást druhořadé nadstavby nad dominací ekonomiky a vojenské moci, ale naopak o faktor praktického a prvořadého významu. Nejde jen o to, že diktátoři mající pro tato práva a svobody jen posměch vesměs již propadli dějinami a jsou nyní už buď vůbec zapomenuti či připomínáni pouze s opovržením. Bytostné a přinejmenším zcela rovnocenné sepětí lidských práv a občanských svobod s otázkami ekonomickými se ukázalo nejen v pozitivních a síle výsledků dosahovaných tam, kde bylo těchto práv a svobod důsledně dbáno, ale i v záporech a zaostrávání všude, kde došlo k nuceným a bolestným pokusům o jejich potlačování, ať už pod jakýmkoliv hesly. A věrme, že ke konci dvacátého století se lidstvo v čerstvých zkušenostech zvrátá studené války protrpělo i k poznání neoddelitelné, a opět aspoň rovnocenné, souvislosti lidských práv a občanských svobod s otázkami politickými a bezpečnostními.

2. Je významné, že integrální hledisko spojující lidská práva a občanské svobody do celistvého trojlístku s otázkami ekonomickými a bezpečnostními, hledá a nachází své kodifikované, a odtud odvozené i praktické vyjádření. Zřejmě nejdále se v tomto ohledu pokročilo při formulaci tří pověstných košů helsinského procesu: jak se v dokumen-